

Mál nr. 207/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nöfn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Slysátrygging ökumanns og eiganda.

Skráningarnúmer ökutækja: (A)

Bótaskyldur kostnaður. Sjúkrakostnaður.

Gögn.

1. Málskot mótt ekið 4. júní 2025 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 3. júlí 2025 ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 3. júlí 2025.

Málsatvik.

Í málskoti og fylgigögnum þess kemur fram að hinn 10. maí 2023 slasaðist M er árekstur varð með bifreið hennar, A og annarri bifreið. Ekki virðist ágreiningur um það að M hafi átt sök á slysinu og að líkamstjón hennar sé því bótaskyld úr slysátryggingu ökumanns og eiganda A. Matsbeiðni hafi verið send V og hafi V í kjölfarið óskað þess að kallað væri eftir komunótu frá X. Hafi lögmaður M orðið við þeirri beiðni og læknabréf, titlað „samskiptaseðill“ hafi borist frá X hinn 11. nóvember 2024 ásamt reikningi að fjárhæð 16.190 kr. Hafi V mótt ekið framangreind gögn án athugasemda en lögmaður M hafi greitt reikninginn fyrir hennar hönd. V hafi hins vegar hafnað endurgreiðslu umrædds reiknings, þegar gengið var eftir henni, með vísan til úrskurðar heilbrigðisráðuneytisins nr. 23/2023.

M telur að V beri að endurgreiða umræddan reikning enda sé um að ræða sjúkrakostnað í skilningi 1. mgr. 1. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993, en um hafi verið að ræða gögn sem aflað hafi verið að beiðni V sem hafi talið þau nauðsynleg. Hafi því verið um eðlilegan og nauðsynlegan kostnað að ræða og sé gjaldtaka X hófleg og eðlileg. Vísar M þá til fordæma dómstóla framangreindu til stuðnings. Hvað úrskurð heilbrigðisráðuneytisins nr. 23/2023 og þau lagaákvæði sem V byggir höfnun sína á, varði, þá eigi þau ekki við í þessu tilviki, enda sé í raun ekki um sjúkraskrá að ræða heldur komunótu frá aðila sem sinni bráðapjónustu en ekki samfelldri heilbrigðisþjónustu. Verði að treysta starfsmönnum X fyrir mati á því hvort umbeðin gögn séu sjúkraskrá í skilningi laga eða gögn sem heimilt er að krefja um gjald vegna. Sé þá ósanngjarnt að leggja þær kröfur á herðar M eða lögmanni hennar að hafna greiðslu, krefjast endurgreiðslu eða kæra gjaldtökuna til heilbrigðisráðuneytisins.

Í bréfi V til nefndarinnar segir að ekki sé deilt um það hvort umrædd gagnaöflun hafi verið nauðsynleg. Ágreiningur aðila snúi að því hvort skylda tjónþola til tjónstakmörkunar hafi verið vanrækt og hvort það geti leitt til þess að kostnaður vegna gjaldtöku sem ekki sé fullnægjandi heimild fyrir skuli greiddur. V bendir á að réttur sjúklinga til aðgangs að gögnum úr sjúkraskrá byggist á lögum nr. 55/2009 um sjúkraskrár. Samkvæmt 1. mgr. 14. gr. laganna eigi sjúklingur eða umboðsmaður hans rétt að aðgangi að eigin sjúkraskrá í heild eða hluta og til að fá afhent afrit af henni ef þess er óskað. Ljóst sé að lögin gildi um allan aðgang að sjúkraskrá, óháð því hvort heilbrigðisþjónusta er veitt af opinberum aðilum eða einkaaðilum. Því sé ljóst að mati V að lög nr. 55/2009 gildi um aðgang M að sjúkraskrá sinni hjá X. Í framangreindum lögum sé ekki veitt heimild til gjaldtöku vegna aðgangs að sjúkraskrá eða afritun af slíkum gögnum. Heimildir til gjaldtöku vegna þjónustu sjálfstætt starfandi lækna sé að finna í 3. tl. 29. gr. laga nr. 112/2008. Feli sá töluliður ekki í sér heimild til innheimtu á þjónustugjaldi vegna afhendingu á sjúkraskrá. Í reglugerð nr. 1551/2023 séu framangreindar heimildir til gjaldtöku nánar útfærðar. Öll gjaldtaka af hálfu X þurfi að eiga stoð í þeirri reglugerð, að öðrum kosti teljist hún óheimil. Telur V því að úrskurður heilbrigðisráðuneytisins nr. 23/2023, eigi einnig við um gjaldtöku X vegna afhendingar sjúkraskrár og færsla úr henni. Samkvæmt framansögðu sé ljóst að mati V að X sé ekki heimilt skv. lögum nr. 112/2008 og reglugerð nr. 1551/2023 að innheimta gjald vegna afritunar gagna úr sjúkraskrá eða veitingu aðgangs að sjúkraskrá sjúklings. Í tilviki M hafi ekki verið óskað eftir vottorði læknis heldur aðeins afriti af komunótu. Komunótur séu meðal þeirra gagna sem skráð séu í sjúkraskrá og krefjist því ekki sérstakrar ritunar samkvæmt beiðni. Sé því um að ræða beiðni M um upplýsingar úr sjúkraskrá og skuli afhending slíkra gagna vera gjaldfjáls.

V bendir þá á að samkvæmt meginreglu skaðabóta- og vátryggingaréttar sé tjónþola skyld að takmarka tjón sitt með þeim hætti sem honum er unnt. Framangreind meginregla um tjónstakmörkun feli það í sér að tjónþoli, eða eftir atvikum lögmaður hans, geti ekki stofnað til kostnaðar sem telst óþarfur til sönnunar á tjóni og gert kröfu um að sá kostnaður verði bættur úr viðkomandi tryggingu. Það eigi jafnt

við þó um sé að ræða gagnaöflun sem nauðsynleg er til sönnunar á tjóni. Með því að greiða reikning X hafi lögmaður M vanrækt skyldu sína til tjónstakmörkunar, en hann og M hafi haft skýr úrræði til þess að láta reyna á gjaldtökuna og hafna greiðslu reikningsins. Það hafi ekki verið gert og verði M að bera hallann af því.

Í viðbótarathugasemdom M er tekið fram að ágreiningur um lögmæti gjaldtöku heilbrigðisstarfsmanna falli utan við starfsvið úrskurðarnefndar í váttryggingamálum. Eru þá fyrri röksemdir M áréttáðar en M telji ekki um ólögmæta gjaldtöku að ræða.

Álit.

Ágreiningur þessa máls lýtur að því hvort V beri að greiða kostnað M vegna öflunar gagna úr sjúkraskrár frá einkareknu læknastöðinni X. Fjárhæð sú sem um ræðir er kr. 16.190. Óumdeilt er að um nauðsynleg gögn hafi verið að ræða og að lögmaður M hafi greitt fyrrgreindan reikning fyrir hennar hönd. Virðist því ekki um það deilt í sjálfu sér að um sjúkrakostnað samkvæmt 1. mgr. 1. gr. skaðabótalaga sé að ræða. Um það er hins vegar deilt hvort M, eða eftir atvikum lögmanni hennar, hafi borið, í ljósi tjónstakmörkunarskyldu sinnar, að hafna greiðslu umrædds reiknings.

Samkvæmt 3. gr. samþykktar fyrir nefndina frá 17. desember 2021, heyrna mál undir starfssvið nefndarinnar sem varða réttarágreiningu um váttryggingarsamninga eða annan ágreiningu sem lýtur að dreifingu váttrygginga eða váttryggingarstarfsemi að öðru leyti. Fellur það utan við starfssvið nefndarinnar að úrskurða um lögmæti þess að X krefji sjúklinga um greiðslu fyrir afhendingu gagna. Takmarkast álit nefndarinnar því við ágreiningu er varðar það hvort M hafi borið að takmarka tjón sitt með því að neita að greiða reikning X og leiða þar með til þess að V yrði ekki kafið um kostnað vegna hans.

Samkvæmt meginreglu skaðabóta- og váttryggingaréttar skal tjónþoli gera það sem sanngirni er unnt að ætlast til af honum til að hindra eða takmarka tjón sitt. Skylda M takmarkast þannig við að gera það sem sanngjarnt er að ætlast til af henni.

Líkt og áður hefur komið fram tekur nefndin ekki afstöðu til lögmætis reiknings X og nefndur úrskurður heilbrigðisráðuneytið tekur samkvæmt úrskurðarorði sínu aðeins til opinberrar heilsugæslu. Er því til staðar óvissa um hvort M hefði í raun takmarkað tjónið með höfnun á greiðslu reikningsins. Slík höfnun gæti hafa leitt til verulegs aukakostnaðar, svo sem dráttarvaxta og innheimtukostnaðar. Að mati nefndarinnar er ekki sanngirni í því fólgin af hálfu V að gera þá kröfu að M eða eftir atvikum lögmaður fyrir hans hönd, krefjist endurgreiðslu af hálfu X eða eftir atvikum kæri afstöðu X til heilbrigðisráðuneytisins. Með því að kalla eftir framangreindu gagni skapaði V réttmætar væntingar hjá M um að sá kostnaður sem mundi falla til yrði endurgreiddur og eins og ítrekað hefur komið fram er ágreiningslaust að um nauðsynlega gagnaöflun hafi verið að ræða. Verður því að mati nefndarinnar ekki gengið svo langt að krefjast þess af tjónþola, í því skyni að hann takmarki tjón sitt, að hann hafni greiðslu reikninga vegna nauðsynlegrar gagnaöflunar, en það er eins og áður segir ekki hlutverk nefndarinnar að úrskurða um lögmæti hins umþrætta reiknings. Af framangreindu þykir að mati nefndarinnar ekki sýnt fram á að M hafi ekki gætt að tjónstakmörkunarskyldu sinni umrætt sinn.

Niðurstaða.

M á rétt á endurgreiðslu kostnaðar að fjárhæð kr. 16.190 vegna gagnaöflunar, úr slysatryggingu ökumanns og eiganda ökutækisins A hjá V.

Reykjavík, 27. ágúst 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir